

Sygn. akt: III AUa 468/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Mirosław Godlewski

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. w Łodzi

sprawy **J. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o wysokość świadczenia,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 20 lutego 2013 r., sygn. akt: V U 1945/12;

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Kaliszu adwokatowi M. T. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w drugiej instancji.**

Sygn. akt III AUa 468/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. W.. odmówił J. S. ponownego ustalenia wysokości emerytury poprzez przeliczenie jej podstawy wymiaru, gdyż nie on przedstawił dokumentacji płacowej pozwalającej zmienić przyjęte zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu wyliczenie wynagrodzenia z lat 1975-1978.

Odwołanie od tej decyzji wniósł do Sądu J. S. domagając się przeliczenia postawy wymiaru jego emerytury z uwzględnieniem dodatku stażowego za lata 1970-1978.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił odwołanie i przyznał pełnomocnikowi ubezpieczonego koszty pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że J. S. w okresie od 24 czerwca 1960 r. do 3 marca 1991 r. zatrudniony był w Zakładach (...) w K.. Pracował jako ślusarz narzędziowy. Z okresu 1966-1973 nie zachowały się dane o stawce godzinowej jego zarobków.

Kwestia wysokości podstawy wymiaru emerytury J. S. była przedmiotem kilkakrotnego badania przez sąd. W sprawie o sygn. V U 1343/10 w oparciu o angaże ze stawkami godzinowymi, wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej i karty obiegowe zmiany, wyrokiem z dnia 31 stycznia 2011 r., Sąd Okręgowy w Kaliszu ustalił wysokość zarobków z 20 lat - (tj.:1967,1971,1974-1990 i 1998). Badana była też kwestia dodatku stażowego za lata 1975-78. Sąd uznał wówczas, że brak jest podstaw do jego doliczenia do podstawy wymiaru składek, gdyż nie zostały przedstawione dowody jego pobierania, a tylko układ zbiorowy pracy regulujący zasady przyznawania tego dodatku. Z przepisów tego układu wynikało, że dla pracowników przemysłu maszynowego przewidziany był dodatek za wieloletnią i nieprzerwaną pracę w odlewniach i kuźniach oraz niektórych przedsiębiorstwach przemysłowych wynoszący 5% po 5 latach, 10% po 10 latach i 15% po 15 latach, ale dodatek nie przysługiwał bezwarunkowo, a tylko w przypadku nienagannej pracy. Regulamin zakładowy przewidywał szczegółowo warunki określające możliwość utraty tego dodatku. W angażach odwołującego się brak jakichkolwiek danych o wypłacie dodatku za staż pracy, zatem nie znaleziono podstaw do przyjęcia, że J. S. ów dodatek otrzymywał i by stanowił on podstawę wymiaru składek. Ponadto sąd uznał, że regulacja ta nie odnosiła się do odwołującego się, który nie pracował w jednostkach wymienionych w załączniku (kuźnie, odlewnie). Kwestią tą zajmował się również Sąd w sprawie o sygn. V U 896/12, który w wyroku z dnia 6 grudnia 2011 r. oddalił odwołanie J. S. od kolejnej decyzji ZUS dotyczącej wysokości jego emerytury. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w odniesieniu do dodatku stażowego odwołujący się nie przedstawił żadnych nowych dowodów ani nie ujawniono nowych okoliczności, które by miały wpływ na prawo do świadczeń. Do odwołania J. S. dołączył te same dokumenty, które znane były sądowi przy rozstrzygnięciu sprawy VU 1343/10, zatem nie zachodziły warunki do rozpatrzenia przez organ rentowy sprawy ponownie w myśl art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Apelacja od tego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 11 lipca 2012 r.

18 września 2012 r. J. S. zwrócił się do ZUS o ponowne przeliczenie jego emerytury z doliczeniem wysługi lat za lata 1975-78, dołączając do tego wniosku ponownie układ zbiorowy pracy.

Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Maszynowego z 30 grudnia 1974 r. zawiera załącznik 21, w którym określono zasady wypłacania dodatków za wieloletnią i nieprzerwaną pracę w odlewniach i kuźniach oraz w niektórych przedsiębiorstwach. Był on brany pod uwagę przez sąd rozstrzygający w sprawie V U 1343/10. W wyniku porozumienia między Ministrem Przemysłu Maszynowego i Zarządem Głównym Związku Zawodowego (...) w dniu 30 kwietnia 1976 r. wprowadzono zmiany do układu zbiorowego pracy, które dotyczyły także dodatku za wieloletnią i nieprzerwaną pracę. Kwestie te nadal regulował załącznik nr 21. Przewidywał on – tak jak w poprzedniej swej treści – dodatek w wysokości 5% płacy zasadniczej po 5 latach pracy, 10% po 10 latach i 15% po 15 latach. W punkcie 14 powtórzono, że dodatek przysługuje pod warunkiem nienagannej pracy. Pkt 15 stanowił, że dodatek nie przysługuje w miesiącu, w którym pracownik opuścił bez usprawiedliwienia jeden lub więcej dni pracy, a pkt 16 wymieniał sytuacje w jakich dyrektor przedsiębiorstwa może pozbawić pracownika częściowo lub całkowicie prawa do otrzymania dodatku.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał odwołanie za niezasadne. Wskazał na treść art. 111 ust 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Zaznaczył, że podstawowym środkiem dowodowym na okoliczność wysokości dochodów stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne jest zaświadczenie zakładu pracy wydane na odpowiednim druku, a dopiero w braku możliwości uzyskania takowego dopuszczalne jest posługiwanie się innymi dokumentami, jak wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, angaże, karty wypłat itp. dokumentacja płacowa. Uwzględnieniu mogą podlegać przy tym tylko takie składniki, co do których istnieje pewność w jakich kwotach były wypłacane.

Sąd uznał, że odwołujący do swego wniosku nie przedstawił nowych dowodów co do pobierania dodatku stażowego, a układ zbiorowy nie przyznawał go bezwarunkowo, zatem nie ma podstaw do przyjęcia, że był zawsze wypłacany. Nie ma zatem podstaw do ponownego ustalenia wysokości emerytury J. S. w trybie art. 114 ustawy emerytalnej, który

stosuje się tylko jeżeli zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, mające wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Apelację wniósł ubezpieczony zaskarżając pkt 1 wyroku i w tym zakresie wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Postawił zarzut naruszenia art. 114 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyjęcie, że odwołujący nie przedstawił nowych dowodów mających wpływ na wysokość jego świadczenia. W uzasadnieniu apelacji wskazano, że pierwsza decyzja dot. jego emerytury zapadła z naruszeniem prawa, jego pierwotny wniosek obejmował wysługę lat. Nadto wniosek o emeryturę z czerwca 2008 r. został przeliczony dopiero w grudniu 2009 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Na wstępie należy zaznaczyć, że w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego to jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia Sądu. W tym przypadku ubezpieczony wniósł o przeliczenie jego świadczenia z uwzględnieniem „wysługi lat” za okres od 1975 r. do 1978 r., co przyniosłoby wzrost wskaźnika wysokości podstawy wymiaru jego świadczenia do około 90%. Do wniosku powyższego dołączył układ zbiorowy pracy dla przemysłu maszynowego wraz z załącznikami do niego. Na skutek wniosku organ rentowy wydał kwestionowaną w tym postępowaniu decyzję, w której wskazał, że przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty nie wnoszą nic nowego do sprawy, a tym samym nie pozwalają na przeliczenie wysokości świadczenia. Tym samym za przedmiot niniejszego postępowania należy uznać prawidłowość oceny organu rentowego, że nie istnieje możliwość przeliczenia emerytury odwołującego poprzez uwzględnienie we wskazanych przez niego latach wysokości zarobków innej niż przyjęta w poprzedniej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U.2009.153.1227 z zm.) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Ust. 2 przewiduje, że jeżeli prawo do świadczeń lub ich wysokość ustalono orzeczeniem organu odwoławczego, organ rentowy na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust. 1 wydaje we własnym zakresie decyzję przyznającą prawo do świadczeń lub podwyższającą ich wysokość, występuje do organu odwoławczego z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo do świadczeń nie istnieje lub że świadczenia przysługują w niższej wysokości; z wnioskiem tym organ rentowy może wystąpić w każdym czasie, wstrzymuje wypłatę świadczeń w całości lub części, jeżeli emeryt lub rencista korzystał ze świadczeń na podstawie nieprawdziwych dokumentów lub zeznań albo w innych wypadkach złej woli.

W przypadku J. S. wysokości jego emerytury dotyczył wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z 31 stycznia 2011 r. (sygn. V U 1343/10). Sąd ów nakazał uwzględnić w wysokości podstawy wymiaru konkretne wartości wynagrodzeń osiągniętych przez ubezpieczonego w latach 1967, 1973, 1974 – 1990 i 1998. Zbadał on wówczas również kwestię możliwości uwzględnienia dodatku za wysługę lat w okresie 1975 – 1978 r. Przesądził, na podstawie analizy układu zbiorowego dla przemysłu maszynowego i załącznika nr 21 do niego, że przewidziano możliwość wypłaty dodatku za wieloletnią i nieprzerwaną pracę dla niektórych pracowników. Zaznaczył, że przysługiwał on w przypadku nienagannej pracy. Brak jest jednak jakichkolwiek dowodów wskazujących, że dodatek ów był wypłacany.

W chwili obecnej ubezpieczony ponownie wskazał na konieczność uwzględnienia „wysługi lat” za okres 1975 r. – 1978 r., dołączając do wniosku układ zbiorowy pracy dla przemysłu maszynowego wraz z jego załącznikami. Organ rentowy uznał, że przedłożone dokumenty nie mają charakteru „nowości” w rozumieniu art. 14 ustawy. Sąd pierwszej instancji dokonał w toku postępowania ich wnikliwej analizy i potwierdził tą ocenę, z którą w pełni zgadza się Sąd Okręgowy. Układ zbiorowy pracy dla przemysłu maszynowego z 30 grudnia 1974 r. oraz jego załącznik 21 regulujący zasady wypłacania dodatków za wieloletnią i nieprzerwaną pracę w odlewniach i kuźniach

oraz w niektórych przedsiębiorstwach państwowych był badany przez Sąd w toku postępowania o sygn. 1343/10 i Sąd wówczas nie doszukał się możliwości przyjęcia, że wnioskodawca ów dodatek otrzymywał. Jednocześnie Sąd Okręgowy w tej sprawie zbadał również załączoną przez odwołującego treść pochodzącego z 1976 r. protokołu dodatkowego nr 4 do układu zbiorowego pracy dla przemysłu maszynowego wprowadzającego w nim zmiany, w tym również nową treść załącznika 21 dotyczącego zasad wypłacania dodatku za wieloletnią i nieprzerwaną pracę w przedsiębiorstwach przemysłowych i innych jednostkach organizacyjnych resortu przemysłu maszynowego. Zauważył, że zakres podmiotowy dodatków został rozszerzony, ale główne zasady jego przyznawania pozostały niezmienione. Dodatek przysługiwał zatem jedynie w przypadku nienagannej pracy, nie przysługiwał on w miesiącu, w którym pracownik opuścił bez usprawiedliwienia jeden lub więcej dni pracy. Co więcej dyrektor przedsiębiorstwa mógł pozbawić pracownika częściowo lub całkowicie prawa do dodatku w określonych przypadkach – naruszenia dyscypliny pracy, przepisów bhp, narażenia przedsiębiorstwa na straty, naruszenia postanowień zakładowego regulaminu pracy. Jednocześnie odwołujący nie przedstawił innych dowodów (dokumentów nad te, które negatywnie pod tym kątem ocenił Sąd Okręgowy w uprzednim postępowaniu o sygn. 1343/10), które świadczyłyby, że dodatek ów otrzymywał. Sąd pierwszej instancji słusznie wskazał tu, że dodatek zależał od nienagannej pracy, mógł zostać zmniejszony z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności lub z powodu naruszeń dyscypliny pracy. Z angaży nie wynika zaś by wnioskodawca go otrzymał. Dowodem tym nie może być wniosek o emeryturę. Zatem przedstawiony przez odwołującego dokument (układ zbiorowy wraz z załącznikami) że nie ma charakteru nowości, ewentualnie można tak potraktować protokół dodatkowy z 1976 r. wraz z nową treścią załącznika nr 21. Nie świadczy on jednak o tym, że wnioskodawcy wypłacano dodatek. Treść bowiem owych dokumentów nie wskazuje by dodatek ten miał charakter bezwarunkowy, a zatem nie ma podstaw do twierdzenia, że w każdym miesiącu badanego okresu odwołujący miał go wypłacany. Nie jest argumentem twierdzenie o braku adnotacji o ewentualnych karach dyscyplinarnych w świadectwie pracy, skoro świadectwo nie zawiera rubryk dotyczących tego rodzaju informacji, a np. art. 113 k.p. zawsze przewidywał możliwość wykreślenia wzmianki o karze porządkowej po roku nienagannej pracy. W świetle powyższego trzeba uznać, że odwołujący nie wykazał ani nowego dowodu ani nowej okoliczności, która uzasadniałaby przeliczenie emerytury z uwzględnieniem dodatku za wysługę lat w okresie 1975 r. – 1978 r. Zaskarżona decyzja ZUS odpowiadała prawu i prawidłowo Sąd Okręgowy oddalił od niej odwołanie.

Jak już wspomniano treść decyzji organu rentowego określa zakres postępowania sądu badającego tą decyzję. Z tych też względów uwagi i argumenty poniesione w apelacji a nie odnoszące się do kwestii możliwości ponownego ustalenia wysokości emerytury nie mają wpływu na rozstrzygnięcie. W świetle powyższego apelację należy uznać za bezzasadną i przez to podlegającą na podstawie art. 385 k.p.c. oddaleniu.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 19 oraz § 2 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U.2013.4610).